

VLAAMS PARLEMENT
SCHRIFTELIJKE VRAGEN

JOKE SCHAUVLIEGE
VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR

Vraag nr. 110
van 19 november 2012
van **PETER REEKMANS**

Agrarische biogasinstallaties - Controles

In Nederland ontstond recentelijk bezorgdheid over biogasinstallaties die op grote schaal illegaal afval zouden verwerken. Een politiedocument spreekt van risico op grote bodemverontreiniging door biovergisters, als het toezicht op de sector niet wordt verscherpt. De term “milieucriminaliteit” wordt daarbij in de mond genomen. De leveranciers van vergistingsmateriaal zouden documenten van producten vervalsen om zo illegaal afval te kunnen mengen. Ook een hoogleraar Milieukunde pleit voor nieuwe wetgeving om fraudeurs in deze sector aan te pakken. Betrokkene bestudeerde inspectieverslagen m.b.t. biovergisting; leveranciers aan biogasinstallaties bleken dierlijk materiaal te verkopen als plantaardig materiaal en door het uitrijden van mest uit biovergisters ontstaan risico’s op ziekteverwekkende stoffen en ernstige vervuiling van de bodem. Een hoogleraar Veiligheid van TU Delft wil overigens maatregelen om de veiligheid van biovergisters te vergroten: “Boeren worden eigenaren van chemische fabrieken. Ze weten vaak niet wat ze aan het doen zijn”. Hij pleit voor opleidingseisen aan boeren die een biogasinstallatie op hun erf nemen.

De vraag rijst of dergelijke bekommernissen ook leven met betrekking tot de biogassector in Vlaanderen, bijvoorbeeld inzake risico op bodemverontreiniging door biovergisters.

1. Zijn de minister controles bekend waaruit blijkt dat leveranciers van vergistingsmateriaal documenten van producten zouden vervalsen om zo illegaal afval te kunnen mengen? Heeft de minister trouwens zicht op het aantal controles op dergelijke leveranciers dat de afgelopen jaren uitgevoerd werd? In welke mate waren er in Vlaanderen controles op (en problemen met) het uitrijden van mest uit biovergisters, m.b.t. risico’s op ziekteverwekkende stoffen en bodemvervuiling?
2. Hoe evalueert de minister de veiligheid van biovergisters, waren er incidenten?
3. Welke beleidsvisie hanteert de minister m.b.t. opleidingseisen voor boeren die een biogasinstallatie op hun erf nemen?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Peeters (vraag nr. 89), Van den Bossche (nr. 78) en Schauvliege (nr. 110).

ANTWOORD

1. In het milieu-inspectieplan van de afdeling Milieu-inspectie (MI) wordt jaarlijks een actie opgenomen om de naleving van de wetgeving aangaande dierlijke bijproducten te controleren. Deze actie houdt onder meer het toezicht in op biogasinstallaties maar ook op leveranciers van het materiaal van dierlijke oorsprong dat in dergelijke inrichtingen wordt gebruikt. Parallel hiermee voert MI sinds 2008 specifieke controles uit bij verwerkers van organisch-biologische afvalstoffen en mestvergisters. Door deze controles wil MI voorkomen dat schadelijke of potentieel schadelijke afvalstromen mee worden verwerkt tot organische bodemverbeteraars.

Er zijn verschillende types van leveranciers van vergistingsmateriaal:

- exploitanten van ondernemingen wiens productieprocessen organisch-biologische afvalstoffen doen ontstaan die rechtstreeks worden geleverd bij de biogasinstallaties zelf;
- inzamelaars van, handelaars of makelaars in afvalstoffen (IHM) die de benodigde materiaalstromen voor biovergisting aankopen en verdelen;
- exploitanten die biologische stromen mengen vooraleer ze door te verkopen voor gebruik in biogasinstallaties.

MI investeert in controles op deze integrale keten door al deze operatoren regelmatig aan inspecties te onderwerpen. Jaarlijks wordt een tiental operatoren in deze keten preventief gecontroleerd, dit wil zeggen los van talrijke reactieve controles die bij dergelijke bedrijven doorgaan naar aanleiding van klachten omwille van hinder.

Vaststellingen tijdens controles bij leveranciers hebben voornamelijk betrekking op het verhandelen van dierlijke afvalstoffen zonder daarvoor over de nodige erkenningen te beschikken, of het gebruik van foutieve transportdocumenten. In de meeste gevallen werden geen vaststellingen gedaan die ontegensprekelijk wijzen op het vervalsen van documenten. De voorbije 2 jaar was een aantal vaststellingen een aanzet tot een doorgedreven controle. Indien aangewezen wordt nauw overlegd met andere bevoegde overheden zoals OVAM, VLM en de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. In één dossier legde MI een bestuurlijke maatregel op.

MI voert ook controles uit bij exploitanten van biogasinstallaties. Bij controles op de inputstromen gaat de toezichthouder na of de betreffende afvalstoffen mogen worden aanvaard volgens de milieuvergunning, de erkenning in het kader van Verordening (EG) Nr. 1069/2009, het VLACO-certificaat en de voorwaarden voor gebruik als secundaire grondstof. Verdachte stromen worden stroomopwaarts gecontroleerd bij de producenten. Aan de uitvoerzijde wordt nagegaan of het eindproduct voldoet aan alle toepasselijke Vlarema-bepalingen. In een beperkt aantal gevallen worden ook stalen genomen voor analyse, hierbij zijn geen problemen vastgesteld.

2. Bij de advisering en de beslissing over de milieuvergunningsaanvraag van biovergisters wordt de toelaatbaarheid van de aangevraagde inrichting getoetst en beoordeeld op basis van de plaatselijke toestand, de geldende milieuvoorwaarden en de beste beschikbare technieken (BBT). Als blijkt dat de risico's en de hinder afkomstig van de exploitatie onaanvaardbaar zijn en niet kunnen worden geredimeerd tot een aanvaardbaar niveau, wordt de milieuvergunning geweigerd.

Artikel 4.1.3.4, §1. van titel II van het Vlarema verplicht in het geval van incidenten dat de exploitant onmiddellijk melding doet van elk voorval en van de (overwogen) maatregelen in geval van ernstige hinder of schade, of dreigend gevaar hiertoe voor de omgeving, of een vloeistoflek dat

aanleiding heeft gegeven tot bodemverontreiniging of tot verspreiding in de riolering, de oppervlaktewateren, de grondwaters of naburige eigendommen. Er zijn geen incidenten bekend.

3. Een correcte toepassing van het begrip BBT heeft tot gevolg dat met een bepaalde techniek niet alleen rekening moet worden gehouden bij het ontwerp en de bouw van de installatie maar ook bij de exploitatie, het onderhoud en de ontmanteling ervan. Dit vereist een professionele opvolging van de exploitatie. Bij het toekennen van de milieuvergunning wordt daarom een inschatting gemaakt in hoeverre de bedrijfsvoering de veiligheid van de installatie kan garanderen. Dat gebeurt op basis van de gegevens in de vergunningsaanvraag o.a. bij het overleg met de exploitant. Indien blijkt dat er inzake bedrijfsvoering onvoldoende knowhow aanwezig is, wordt dit element in rekening gebracht bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag.

Er zijn mij geen specifieke opleidingsvereisten voor het beheer van vergistingsinstallaties bekend. Vanuit de bevoegdheid energie dragen wij bij aan kennisverspreiding rond vergisting door de ondersteuning van de vzw Biogas-e; vanuit de bevoegdheid Leefmilieu door de ondersteuning van de vzw Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM).